

Postanowienie
Sądu Najwyższego
z dnia 4 listopada 2011 r.
III SW 155/11
UZASADNIENIE

Skład orzekający

Przewodniczący: Sędzia SN Jerzy Kwaśniewski.

Sędziowie SN: Zbigniew Korzeniowski (sprawozdawca), Maciej Pacuda.

Sentencja

Sąd Najwyższy w sprawie z protestu Edwarda Ł. przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z udziałem:

1.

Państwowej Komisji Wyborczej

2.

Prokuratora Generalnego po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 4 listopada 2011 r.,

postanawia:

wyrazić opinię, że zarzut protestu wyborczego jest niezasadny.

Uzasadnienie faktyczne

Edward Ł. wniósł protest wyborczy z wnioskiem o stwierdzenie nieważności wyborów do Sejmu i Senatu RP przeprowadzonych 9 października 2011 r. we wszystkich okręgach wyborczych ze względu na bezprawne pozbawienie czynnego i biernego prawa wyborczego bliżej nieokreślonej liczby osób, które w świetle obowiązującego w Polsce prawa o obywatelstwie zachowały swoje prawa obywatelskie a zostały pozbawione możliwości korzystania z tych praw tylko wskutek zmian przebiegu wschodnich granic RP - w efekcie czego Państwowa Komisja Wyborcza nie zorganizowała wyborów dla tych obywateli.

Państwowa Komisja Wyborcza wniosła o pozostawienie protestu bez dalszego biegu na podstawie [art. 243 § 1](#) w związku z [art. 82](#) Kodeksu wyborczego.

Prokurator Generalny wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu, gdyż zarzuty i okoliczności przytoczone w proteście nie mieszczą się w przewidzianym w Kodeksie wyborczym przedmiocie protestu wyborczego.

Uzasadnienie prawne

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protestu wyborczego nie można było pozostawić bez dalszego biegu, gdyż postawiona w nim kwestia może być ujmowana, jako naruszenie przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania.

Zgodnie z [art. 10 § 1](#) ustawy z 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21, poz. 112 z późn. zm.) prawo wybierania (czynne prawo wyborcze) w wyborach do Sejmu i do Senatu ma obywatel polski, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat.

Wnoszący protest niezasadnie zakłada, że prawo wybierania w wyborach przeprowadzonych 9 października 2011 r. do Sejmu i Senatu RP miały osoby zamieszkałe na wschodnich terenach Polski, które po drugiej wojnie światowej nie weszły w skład Państwa Polskiego.

Zgodnie z [art. 4 pkt 1](#) ustawy z 8 stycznia 1951 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. Nr 4, poz. 25) obywatelem polskim nie jest osoba, która wprawdzie w dniu 31 sierpnia 1939 r. miała obywatelstwo polskie, jednak mieszka stale za granicą i w związku ze zmianą granic Państwa Polskiego nabyła zgodnie z umową międzynarodową obywatelstwo innego państwa.

Z przepisu tego wynika, że obywatelstwo polskie utraciły wszystkie osoby bez względu na ich narodowość, które w dniu 31 sierpnia 1939 r. miały obywatelstwo polskie, a w dniu wejścia w życie ustawy z 8 stycznia 1951 r. o obywatelstwie polskim, tj. w dniu 19 stycznia 1951 r. mieszkaly stale za granicą, jeżeli w związku ze zmianą granic Państwa Polskiego nabyły zgodnie z umową międzynarodową obywatelstwo innego państwa. Przepis ten dotyczy utraty obywatelstwa polskiego przez mieszkańców terytorium Państwa Polskiego objętych zmianą suwerenności państwowej na podstawie umów międzynarodowych zawartych przez Polskę przed dniem wejścia w życie ustawy z 8 stycznia 1951 r. o obywatelstwie polskim. Choć ustawodawca nie określił wyraźnie tych umów, to niewątpliwie chodzi tu o tereny wschodnie Polski, na których zmiana suwerenności państwowej została prawnie dokonana w [umowie](#) z 16 sierpnia 1945 r. o polsko-radzieckiej granicy państwowej (Dz. U. z 1946 r. Nr 2, poz. 5). Potwierdziła to ustawa z 15 lutego 1962 r. o obywatelstwie polskim (tekst jedn.: Dz. U. z 2000 r. Nr 28, poz. 353 z późn. zm.), stwierdzając w [art. 1](#), że w dniu wejścia w życie tej ustawy obywatelami polskim są osoby, które posiadają obywatelstwo na podstawie dotychczasowych przepisów. Innymi słowy według zasad prawa międzynarodowego zmiana suwerenności państwowej na wschodnich ziemiach, które po drugiej wojnie światowej nie weszły w skład Państwa Polskiego łączyła się ze zmianą obywatelstwa osób tam zamieszkałych.

Nie jest zatem uzasadnione twierdzenie wnoszącego protest, że osoby zamieszkałe na wschodnich terenach Polski, które po drugiej wojnie światowej nie weszły w skład Państwa Polskiego, miały prawo wybierania (czynne prawo wyborcze) w wyborach przeprowadzonych 9 października 2011 r.

Gdyby natomiast chodziło o indywidualny przypadek, to zakres protestu wyborczego ([art. 82](#) Kodeksu wyborczego) nie uprawniałby do rozstrzygnięcia o obywatelstwie polskim wyborcy. Niewątpliwie od posiadania obywatelstwa polskiego zależy ujęcie wyborcy w spisie wyborców. Jednak sprawy własne wyborcy związane z pominięciem go w rejestrze wyborców i w spisie wyborców mogły być rozstrzygane w trybie reklamacji do sądu ([art. 22](#) i [37](#) Kodeksu wyborczego), co wyklucza w tym zakresie protest wyborczy (zgodnie z [art. 243 § 2](#) Kodeksu wyborczego).

Z powyższych motywów orzeczono jak w sentencji, stosownie do [art. 241 § 2](#) Kodeksu wyborczego.

Tekst orzeczenia pochodzi ze zbiorów Sądu Najwyższego.